

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpitoyhtymien valtionavustuksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpitoyhtymien valtionavustuksista annettua lakia muutettavaksi niin, että keinosiemennisyhdistyksen jäsenten omistamien karjojen lypsylehmien suurin keskimääräinen lukumäärä, joka on rajana vuosittaisen avustuksen myöntämiselle yhdis-

tyksen toiminnan tukemiseksi, korotettaisiin karjojen koon kasvun takia kahdeksasta lypsylehmästä 15 lypsylehmään.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpitoyhtymien valtionavustuksista annetun lain (418/62) 2 §:n 1 momentin (733/69) mukaan voidaan sonninpitoyhtymälle antaa yhtymän toiminnan tukemiseksi vuosittain avustusta, jos yhtymän karjanomistajajäsenten lukumäärä on vähintään viisi ja jäsenten omistamien karjojen lypsylehmien keskimääräinen lukumäärä enintään kahdeksan. Sonninpitoyhtymällä tarkoitetaan kyseisessä laissa sonninpitoyhdistystä ja -osuuskuntaa, keinosiemennisyhdistystä sekä jalostussonnia pitävää maamiessuuraa ja pienviljelijäin paikallista järjestöä. Näistä vain keinosiemennisyhdistyksillä on enää taloudellista ja jalostuksellista merkitystä.

Lainsäädännön ja valtioavun myöntämisen tarkoitus on ollut edistää karjanjalostustoimintaa maassamme. Karjanjalostuksessa karjantarkkailu- ja keinosiemennystoiminnalla on keskeinen merkitys. Valtionapu kattoi vielä

1960-luvulla huomattavan osan, 20 prosenttia keinosiemennystoiminnan kustannuksista. Määrärahan suuruus on kuitenkin jo usean vuoden ajan pysytetty entisellään noin 3 miljoonan markan suuruisena. Siten sen merkitys tämän toiminnan ja keinosiemennisyhdistysten talouden kannalta suurimmassa osassa maata on menettänyt merkitystään.

Määrärahan myöntämisellä on kuitenkin edelleen merkitystä, sikäli kuin sitä jaetaan aluepoliittisin perustein. Jossain määrin määrärahan myöntämiseen liittyy myös sosiaalisiksi luonnehdittavia ehtoja.

Määrärahasta on viime vuosina yli puolet myönnetty Pohjois-Suomen keinosiemennisyhdistykselle. Valtionavun osuus kattaa tämän yhdistyksen menoista noin 12 prosenttia. Muiden yhdistysten valtionapu kattaa enää vain 2 prosenttia yhdistyksen kustannuksista.

Keinosiemennisyhdistyksen karjanomistajien kannalta valtionavun merkitys on myös siinä, että valtionavun saamisen ehtona on, että pienten karjojen siemennysmaksut eivät saa olla korkeammat kuin suurempien karjo-

jen. Jos yhdistyksen saaman avustuksen määrä ylittää 5 prosenttia kustannuksista, on siemensmaksut perittävä pienten karjojen omistajilta tietyllä markkamäärällä alennettuna.

Kun määrärahan myöntäminen sen pienuuden vuoksi ei enää vastaa alkuperäistä tarkoitustaan, on lainsäädännön tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta tarpeen arvioida uudelleen.

Tällä lainsäädännöllä, joka koskee keinosiemennys- ja karjantarkkailutoimintaa, on liitymäkohtia muuhun maataloudelliseen neuvonta- ja edistämistöimintaan. On tarkoitus, että lainsäädännön arviointi tehdään maataloudellisten neuvontajärjestöjen toimintaa ja organisaatiota koskevan selvitystyön yhteydessä. Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut vuoden 1987 lopulla toimikunnan tällaista selvitystä tekemään. Toimikunnan tulee tehdä ehdotuksensa kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Siihen saakka kunnes tällainen toimintojen arviointi on tehty, tulisi lakia kuitenkin voida soveltaa siten, että valtionapu voitaisiin myöntää erityisesti sen aluepoliittisen merkityksen vuoksi.

Lain 2 §:n 1 momentin mukaan valtionapua voidaan myöntää, jos keinosiemennysyhdistyksen jäsenten omistamien karjojen lypsylehmien keskimääräinen lukumäärä on enintään kahdeksan. Kun karjojen koko maassamme on viime vuosina jatkuvasti kasvanut, on mainittu valtionavun saamisen ehtona oleva karjakoko jo eräissä yhdistyksissä ylittynyt. Näitä yhdistyksiä ovat Keski-Pohjanmaan, Toijalan ja Salpausselän keinosiemennysyhdistykset. Niille ei siis valtionapua enää ole voitu myöntää. Yhä useammille yhdistyksille on käymässä samoin. Myös Pohjois-Suomen keinosiemennysyhdistyksessä karjojen keskikoko ylittää todennäköisesti jo tänä vuonna kahdeksan lypsylehmän rajan, mistä siis seuraisi, että yhdistykselle

ei voitaisi maksaa enää valtionapua. Kun tällaista tilannetta ei voida pitää suotavana, hallitus on päättänyt esittää, että lakia muutetaan siten, että avustuksen mahdollistava suurin keinosiemennysyhdistyksen jäsenten omistamien karjojen keskimääräinen koko muutetaan kahdeksasta viiteentoista.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteuttaminen ei sinänsä edellytä keinosiemennysyhdistyksille myönnettävän valtionavustuksen lisäämistä. Valtionavun piiriin voisivat tulla kaikki maassamme toimivat 10 keinosiemennysyhdistystä, myös ne, jotka aikaisemmin ovat jääneet ilman valtionavustusta. Kun Pohjois-Suomen avustusosuus on tarkoitus säilyttää entisen suuruisena, jouduttaneen muiden jako-osuutta pienentämään entisestään. Tarkoitukseen osoitettu määräraha on kiinteä määräraha. Valtionavustus jaetaan määrärahan riittävyuden mukaan. Mikäli nykyisin valtionavustusta saavien keinosiemennysyhdistysten avustus halutaan säilyttää nykyisellä tasolla, tulisi määrärahaan myöntää lisäystä noin 320 000 markkaa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuoden 1988 avustuksia jaettaessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i**pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpito-yhtymien valtionavustuksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpito-yhtymien valtionavustuksista 27 päivänä heinäkuuta 1962 annetun lain 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä marraskuuta 1969 annetussa laissa (733/69), näin kuuluvaksi:

2 §

Sonninpito-yhtymälle, jolla tässä laissa tarkoitetaan sonninpito-yhdistystä ja -osuuskuntaa, keinosiemennisyhdistystä sekä jalostussonnia pitävää maamiesseuraa ja pienviljelijäin paikallista järjestöä, voidaan antaa yhtymän toiminnan tukemiseksi vuosittain avustusta, mikäli yhtymän karjanomistajajäsenten luku-

määrä on vähintään viisi ja jäsenten omistamien karjojen lypsylehmien keskimääräinen lukumäärä enintään viisitoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 198 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 198 avustuksia jaettaessa.

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 1988

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ole Norrback*

L a k i

pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpito-yhtymien valtionavustuksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistysten ja sonninpito-yhtymien valtionavustuksista 27 päivänä heinäkuuta 1962 annetun lain 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä marraskuuta 1969 annetussa laissa (733/69), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Sonninpito-yhtymälle, jolla tässä laissa tarkoitetaan sonninpito-yhdistystä ja -osuuskuntaa, keinosiemennisyhdistystä sekä jalostussonnia pitävää maamiesseuraa ja pienviljelijäin paikallista järjestöä, voidaan antaa yhtymän toiminnan tukemiseksi vuosittain avustusta, mikäli yhtymän karjanomistajajäsenten lukumäärä on vähintään viisi ja jäsenten omistamien karjojen lypsylehmien keskimääräinen lukumäärä enintään kahdeksan.

Ehdotus

2 §

Sonninpito-yhtymälle, jolla tässä laissa tarkoitetaan sonninpito-yhdistystä ja -osuuskuntaa, keinosiemennisyhdistystä sekä jalostussonnia pitävää maamiesseuraa ja pienviljelijäin paikallista järjestöä, voidaan antaa yhtymän toiminnan tukemiseksi vuosittain avustusta, mikäli yhtymän karjanomistajajäsenten lukumäärä on vähintään viisi ja jäsenten omistamien karjojen lypsylehmien keskimääräinen lukumäärä enintään *viisitoista*.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 ja sitä sovelletaan ensimmäisen
kerran vuoden 198 avustuksia jaettaessa.*
